

Herziening Richtlijn Duurzaam Gebruik Pesticiden

‘Huidige richtlijn is een papieren tijger’

Bestrijdingsmiddelen zijn giftig voor mens en dier en slecht voor het milieu. De Europese Richtlijn Duurzaam Gebruik Pesticiden heeft als doel het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen in Europa te beperken via ‘Integrated Pest Management’ of IPM. Momenteel wordt in Brussel gewerkt aan een herziening van deze richtlijn. Wat houdt deze herziening in en waarom is dit van belang voor de Nederlandse drinkwatervoorziening?

De Richtlijn Duurzaam Gebruik Pesticiden streeft naar resistente gewassen, die minder bestrijdingsmiddelen nodig hebben, en naar mechanische alternatieven en teeltmethoden. Een ander spoor van deze wetgeving is het verminderen van emissies door precisiedosering en de ontwikkeling van minder schadelijke (biologische) bestrijdingsmiddelen.

Het doel van de huidige herziening is het gebruik van pesticiden nog verder te verminderen en de doelstellingen van de van-boer-tot-bordstrategie en de Europese Green Deal te halen. Het streven is een reductie van het gebruik van pesticiden met 50% in 2030.

‘DE INTENTIES ZIJN GOED, MAAR IN DE PRAKTIJK IS WEINIG VOORUITGANG ZICHTBAAR’

Herziening richtlijn

De evaluatie vanuit de Europese drinkwaterbedrijven door EurEau noemt de huidige richtlijn een ‘papieren tijger’. De intenties zijn goed, maar in de praktijk is nog weinig vooruitgang zichtbaar. Dat kan beter en de huidige herziening geeft hiertoe de mogelijkheid. Het herzieningsproces is inmiddels halverwege en wordt in 2022 afgerond.

Aanbevelingen Vewin en EurEau

De Europese koepel EurEau en Vewin hebben de volgende aanbevelingen gedaan:

1. Neem heldere doelen op in de Richtlijn, die gemonitord en geëvalueerd kunnen worden.
2. Geef helder aan wanneer die doelen gehaald moeten worden.
3. Organiseer een governance-systeem voor monitoring, evaluatie en corrigerende maatregelen.
4. Verplicht de lidstaten de maatregelen te nemen om de genoemde doelen te halen.

Aanvullend pleitten beide organisaties voor betere afstemming van de regels van de Plant Protection Regulation en de Kaderrichtlijn Water, het meebescheren van het ontstaan van humaan-relevante metabolieten (afbraakproducten van bestrijdingsmiddelen), beter toelatingsbeleid, een restrictie op het gebruik van gevaarlijkere pesticiden, een verbod op het gebruik buiten de landbouw en goede registratie van het gebruik.

Nationaal Actieplan

Vanuit de huidige richtlijn is elke lidstaat verplicht om in een Nationaal Actieplan of NAP aan te geven hoe men aan de doelen wil voldoen. Nederland stelt op dit moment een nieuw actieplan op, gebaseerd op de ambities die zijn vastgelegd in de ‘Toekomstvisie gewasbescherming 2030’.

Doelen en tijdlijn

In de toekomstvisie zijn de volgende doelen vastgelegd als het gaat om het doel ‘nagenoeg geen emissies’:

2023

- afname van het aantal overschrijdingen van de milieukwaliteitsnormen voor gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater met 90% ten opzichte van 2013;
- afname van het aantal overschrijdingen van de drinkwaternorm in oppervlaktewater bestemd voor drinkwaterbereiding, met 95% ten opzichte van 2013;

2027

- nagenoeg geen emissies van gewasbeschermingsmiddelen vanaf het erf en vanuit gebouwen, bij het vullen en uitwendig reinigen van spuitapparatuur en vanuit de glastuinbouw;
- geen normoverschrijdingen van de milieukwaliteitsnormen voor gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater;
- daarnaast gelden de doelen van de KRW voor 2027. Het uitgangspunt vanuit het Uitvoeringsprogramma Gewasbescherming is dat deze doelen gehaald worden.

2030

- nagenoeg geen emissies meer van gewasbeschermingsmiddelen vanuit de open teelten.

Vewin onderschrijft deze toekomstvisie en bepleit een voortvarende uitvoering. Dat is hoognodig omdat uit de PBL-tussenevaluatie van de Tweede Nota Duurzame Gewasbescherming 2013-2023 ‘Gezonde Groei, Duurzame Oogst’ bleek dat het beoogde tussendoel van de eerdere en huidige plannen voor 2018 (50% afname in normoverschrijdingen) niet was bereikt. Recentere cijfers geven ook niet het vertrouwen dat de doelen in 2023 wél worden bereikt.

